

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő:

FEKETE LÁSZLÓ Dr.

budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó:

SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr.

budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekkszámja: 41.951.

Az ideiglenes nótartás biztosítása.*

Irta: *Tóth György dr.*

a magyar királyi kuria bírása.

Magánjogi rendszerünk egyik alappillére a tulajdon szabadsága lévén, a különböző igények biztosítása intézményesen csak ott nyert szabályozást, ahol a védendő igény erkölcsi, jogi vagy gazdasági okokból megköveteli, hogy a biztosítékul szolgáló vagyon felett való szabad rendelkezés korlátoztassék.

A védendő igény eme sajátosságából foly, hogy vagyon-

*) A Mt. a biztosíték szót használja, míg egyes szerzők a biztosíték szó használatát helyett az óvadék szóval élnek. Mindkét szó a közhasználatban azonos értelmű, de hiányzik az a határozottság, ami a fogalom használatánál annyira kívánatos. További szóhasználat a: cautio = óvadék = biztosíték.

A pénz, mint helyettesítő ingóság, a cautio-tartó tulajdonába megy át, hacsak nincs kikötve annak elkülönített kezelése.

A cautio rendeltetésszerű kezeléssel a sikkasztás tényálladékának megállapításánál szokott nehézséget okozni. A cautio-szedelgés szokta felhasználni az óvadék nyújtásnál szokásos felületes eljárást és a civil-jogi határozatlan formulát — járatlan emberek megkárosítására.

Én dr. Szladits K. tanítását tartom irányadónak. A hitelező kezére biztosítékul bízott készpénz, vagy pénz helyett álló értéket (takarékkönyv) óvadéknak szokás nevezni. Az óvadék kétség esetében a letevő tulajdona marad.

Tóth György dr.: Az ideiglenes nótartás biztosítása.

Szemerjay-Petrán Tibor dr.: A „Kir. Közjegyzők Közlöny”-ének 40 éves története.

F. L. dr.: Új hagyatéki díjrendelet.

A Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézete közleményei. Közlemények.

Halálhírek.

A budapesti kamara közgyűlése.

Levél a szerkesztőhöz az új díjrendelet ügyében.

Az örökhatáronál korábban elhalt fiú ivadék özvegyének özvegyi (vulgo) haszonélvezeti joga.

Kihirdetett törvények.

Rendelet.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle.

Polgári Jog.

Jog.

Notariatszeitung.

Az ügyvéd.

Magyar Törvénykezés.

Jogállam.

Notariatszeitung.

Joggyakorlat.

Magánjog.

Szerkesztői üzenetek.

jogunk rendszerében a biztosítékadás csak ott van említve, ahol a magánjogi igény védelme azt megköveteli.*)

A magánjog keretében külön szabályozás alá esnek a kötelek megerősítésére szolgáló mellékkikötések: foglaló, bánatpénz, kötbér. A kereskedelmi ügyletek keretében is ezek a mellékkikötések hasonló célt szolgálnak.

A kezesség is a biztosíték-adásnak, csak egyik módja. Hasonlóan a kézi-zálog, jelzálog, vagy a megszabott: biztosítéki jelzálog.

A kötelek tartalmát képező biztosíték-adás, mint egyoldalú, vagy kétoldalú szerződés, a nevesített kötelek keretében keresendő.

Az anyagi jog szerint a biztosíték kikötése ép oly járulékos (mellék)szerződés, mint a kötelek megerősítését szolgáló foglaló, kötbér és bánatpénz.**)

A biztosíték e járulékos természete hozza magával, hogy leggyakoribb megjelenési formája a szerződéskötésekben mutatkozik.

A törvényben megszabott biztosítékadásra alább részletesen térünk rá.

A Mptkv. tervezete a szolgáltatás tárgyának osztályozásánál (II. fejezet VII. alpontjában) a 1122 §-ban azt mondja ki:

„Aki biztosítékadásra köteles, ennek eleget tehet azzal, hogy pénzt, vagy alkalmas értékpapírt bírói letétbe helyez, vagy ingó dolgot a jogosultnak zálogul ad, vagy ingatlanra, vagy jelzálogos követelésen a jogosultnak jelzálogot enged (dologi biztosíték.).***)

A mi kérdésünk szempontjából azonban éppen azt vizsgáljuk, hogy magánjogi rendszerünk szempontjából: *ki köteles biztosítékadásra — és mily esetekben?*

T. i. az 1927:XXXV. t. c. 33. §-a — a 32. §-ban szabályozott kikötés esetén túl — a hitelező javára, a jelzálog bizton-

*) A kereskedelmi, váltó és csődügyekben adandó biztosítások tekintetében elégségesnek tartom e helyen ezekre csak utalni.

***) A 638. sz. elvi határozat szerint: a magánjogi szabályokba nem ütközik az oly értelmű kikötés, hogy az óvadék a szerződés nem teljesítése, vagy nem megfelelő teljesítése esetében elvész. Ez esetben az óvadék a kötbér jogi természetével bír.

***) Lásd! Nizsalovszky E.: A jelzálogjog jogszabályai c. munkájának részletes fejtegetését, 101—108. oldal.

sága szempontjából: a veszélyeztető cselekmény bírói eltiltását, vagy: „a veszély elhárítására szükséges intézkedést” nyújtja.

A veszély elhárítására szükséges intézkedést a zárlat céljának elérésére alkalmas, de egyszerűbb biztonsági intézkedésben látja.

Ezt a 24.000/1929. I. M. sz. rendelet 39. §-ában szabályozza és az Ovht. 237. f) pontjára utal.)*

2. A 77.724—1928. K. M. sz. rendelet: a fogadó (szálló, penzio), vendéglő, kocsmá, kifőző, kávéházi, kávémérési és tejjívó-üzemekben megszabja, hogy a munkaadó *kiktől és mily összegű óvadékot* követelhet.

Ezzel szemben kihágásnak minősíti, ha

a) a munkaadó *mástól és nagyobb óvadékot* követel, vagy
b) az alkalmazandó: óvadékot ajánl fel, bár nem adható, vagy a megszabottnál nagyobb összegű óvadékot ajánl fel.

A kötelmi jog keretében további törvényi szabályozást nem találunk.**)

II. Az örökösödési jog keretében a hagyatéki eljárás rendén biztosítandók:

a) a hagyomány: 1894:XVI. t. c. 82. és 102. §;

b) Kötelesrész: 1894: XVI. t. c. 77. és 102. §;

c) özvegyi jog: 1894:XVI. t. c. 81. és 102. §;

d) utóörökösödési jog: 1894:XVI. t. c. 78. és 102. §.

Ez alaptételek keretében természetesen további árnyalódásokat is találunk.

III. A dologi jog keretében a korlátolt dologi viszonyok: a szolgalmak, zálogjog és telki-teherjog, telekkönyvi bekebelezéssel, ugyancsak dologi jogi létet vagy dekraláltatik dologi-jogi fennállásuk, de egyben telekkönyvi biztosításuk is.

A dologiasított kötelek biztosításának gyökere a kötelmi jogba nyúlik vissza.

IV. A családjog keretében a törvényből folyó biztosítéknyújtás nagyon szórványos.**)

1. A gyámi törvény a kiskorú vagyonának kezelésével kapcsolatban kíván biztosítékokat: 1877:XX. t. c. 17., 289 §-ok.

2. Az 1894:XXXI. t. c. (H. T.) 90. §-a értelmében megállapítandó *végleges* változást: a nő kívánságára a férj biztosítani köteles.

*) Lásd a 22.000/1929. I. M. sz. rendelet 17. §-át is, a régi jelzálogjoggal biztosított hitelezőkre nézve.

***) A katonai házassági óvadék különleges célt szolgál.

A biztosítás módja a felek megállapodásához igazodik, különben a fent hivatkozott jogszabály az irányadó.*)

A fenti vázolásból folyóan összefoglaló tételül szolgálhat, hogy: biztosítékadásra bárki csak a törvényből, vagy jogügyleti megállapodásból eredően kötelezhető.**)

Az alaptétel azonban további kiegészítést igényel.

A bírói gyakorlat által kifejlesztett altételül szolgál, hogy:

Az időszakos szolgáltatásokra vonatkozó követeléseknek biztosítását az arra jogosított per útján sikeresen érvényesítheti, ha követelése behajtásának veszélyeztetését kimutatja.***)

*) A Kúria P. III. 6168—1925.; P. III. 1085—1926. és P. III. 5705—1927. szám alatt döntött e kérdésben. Kimondotta:

a) Nincs sem perjogi, sem anyagi jogi akadálya annak, hogy a nő a bontóperben jogerősen már megítélt, végleges tartásdíj biztosítását a bontóperen kívül is, akár külön perrel, akár pedig a biztosítás fogalmából folyó sürgősségre tekintettel, k é r v é n y i úton még akkor is érvényesíthesse, ha eziránt jogát a házassági bontóperben fenn nem tartotta (P. III. 1085—1926.).

b) Az 1918:XXII. t. c. 8. §. 2. bekezdés 1. pontjára való utalással kimondotta, hogy a férjnek a közpénztárból járó nyugdíjilletménye az ő jövedelmének alkatrésze s így az a fennálló törvényes korlátok között a biztosításnak jogszerű tárgya és alapja lehet. Alaptalannak találta az alperes ama panaszát, hogy a biztosításnak a jelzálogjog, avagy a biztosításul szolgáló tőke bírói letétbe helyezése volna a kizárólagos módja.

c) (P. III. 5705—1927.) Ha a kikötött biztosíték a végleges nő-tartásdíj élvezetére jogosult önhibáján kívül a kikötött tartásdíj biztosítására már általán, vagy kellő mérvben nem szolgálhat, avagy biztosíték jellegét elvesztette, abban az esetben a nő-tartásdíj fizetésére kötelezett a biztosíték megfelelő kielégítésére, esetleg a már biztosítékától megfosztott nő-tartásdíj közvetlen fizetésére köteles. (P. III. 6168—1925.)

NB! Ez esetben a kötelezett a tartásdíjnak megfelelő életjáradék-kötvényt vásárolt volt, amely elértéktelenedett. Ezért a k ö z v e t l e n fi-zetés kérdése is előtérbe lépett.

**) Az ideiglenes nő-tartásra a Kúria így indokol:

a) A m. kir. Kúria I. G. 421—1900. sz. ítéletében is már kimondotta, hogy az 1894:XXXI. t. c. 90. §-a csak a házasság v é g l e g e s felbontásánál nyerhet alkalmazást, az ideiglenes nő-tartás iránt indított perben keletkezett ítéleti rendelkezés pedig csak ideiglenes jellegű s ekként az idézett törvénycikk rendelkezése az ideiglenes nő-tartásra nem alkalmazható. K. 1903. I. 16.; I. G. 446 (902. sz.) Dtár III. f. 24 k. 30 e. (Szladits: Magánjogi bírói Gyakorlat 81. lap.)

b) Ugyanígy: Dtár III. f. XVIII. K. 107. sz. eset.

***) A fenti döntéssel szemben és később így a Kúria: P. III. 4578—1921. sz. alatt. (Mdt. XV. 71. eset.)

A bíróság előtt indított perben megállapított ideiglenes nő-tartás, mint időszakos szolgáltatás, jogi természeténél fogva a kötelmi, dologi és örökösödési igényeken nyugvó követelések-nél fokozottabb védelmet igényel, mert a törvényből eredő tartás beszámítás által sem szüntethető meg.*)

Az ideiglenes nő-tartás biztosítását nem zárhatja ki annak ideiglenes jellege, mert ez az ideiglenesség sok esetben a gyakorlatban igen hosszú időre terjedőnek mutatkozik és ítéleti megállapítás után, megbízás nélküli ügyvitel esetén, az ügy urára jóváhagyása nélkül is kötelező, mert a törvényből folyó tartás jogi természetéből ez következik.

A házassági törvény szabatosága és a rendezés körébe vont kérdésekre vonatkozó szabályok csiszoltsága valóban nehezzé teszi e lex speciális kiterjesztő értelmezését.

Helytállóan kell elfogadnunk, hogy a H. T. 90. §-a: „a követelések biztosítása tekintetében irányadó általános jogszabályoktól eltérő s így nyilvánvalóan *kivételes* intézkedése az *ideiglenes* nő-tartás biztosítására ki nem terjeszthető, mert a H. T.-nek az ideiglenes nő-tartásról intézkedő 102. §-a ennek a nő-tartásnak a biztosítására irányuló rendelkezést egyáltalán nem tartalmazván, ebből önként következik, hogy a H. T. 90. §-ában foglalt kivételes jogszabály erre alkalmazást nem találhat.

Nem osztom azt az álláspontot, hogy a végleges nő-tartás

*) E helyen az 1929:XIV. t. c. 8. §-ának ama rendelkezése jellegzetes, hogy: A tartásdíj behajtása végett szolgálati illetményekre és hasonló járandóságokra a tartásdíjnak a végrehajtási kérelem előterjesztése után lejárató részletei erejéig is el lehet rendelni a végrehajtást.

Ez a törvényhely nem különböztet: v é g l e g e s és i d e i g l e n e s nő-tartás között, tehát egyenlő elbánás alá vonta. Ez a rendelkezés egyben biztosítás is a jövőben esedékes részletekre. Ha tehát a szolgálati illetményeknél a t a r t á s d í j rendeltetése ily messzemenően van biztosítva, akkor más fedezet tekintetében is a jogfejlődésnek arra kell irányulnia, hogy az ideiglenes tartás ebből a fedezetből is a lehetőségig biztosítva legyen.

A házasságból folyó tartási kötelem a házasság jogi fennállása alatt a férjet föltétlenül terheli, hacsak a különélésben a nő egymaga, vagy a nő is nem vétkes. Ez alapvető rendelkezés megköveteli, hogy minden kapcsolatos rendelkezés a tartáshoz jutást elősegítse és biztosítsa.

biztosítására vonatkozó jogszabály analogice kiterjeszhető lett volna az ideiglenes nőtartás biztosítására.*)

A törvény világosan és szabatosan különböztetett és az ideiglenes nőtartás biztosítását kizárta ama jogszabály keretéből, amelyet a végleges nőtartás biztosítására felállított. Ezt a célzatot nem lehet analogia juris-szal áthidalni.

A végleges nőtartás a nő kívánságára minden további feltétel igazolása nélkül biztosítandó, ellenben az ideiglenes nőtartás megítélése esetén nincs meg az állapotnak az a végleges rendezettsége, amely a biztosítást önmagában igényelhetné.

Ezért sokkal okadatoltabb az a jogi álláspont, — amelyet a m. kir. Kuria már 1922. évi II. 8-án hozott P. II. 4578—1921. sz. ítéletében elfoglalt, amelyet teljesen magamévá teszek, s amely ekként van formulázva:

„Az ideiglenes nőtartás biztosítására nézve nem a H. T. 90. §-ában a végleges nőtartás biztosítása tekintetében foglalt kivételes rendelkezés nyer érvényesülést, hanem a követelések biztosítására vonatkozó *általános szabályok az irányadók!***)

*) A nyiregyházi kir. tszék: ... a bontóper folyamatban nem léteben megítélt ügynevezett ideiglenes nőtartás is lehet éppúgy egész életre szóló, tehát végleges, mint a H. T. 90. §-ában szabályozott tartás... Ezért, ha az egyiknél megengedtetik a jövőben lejárandó részletek biztosítása, meg kell azt engedni a másiknál is, tehát a H. T. 90. §-át alkalmazni kell ebben az esetben ... is teljes egészében.

Mindezekre tekintettel az ügynevezett ideiglenes nőtartás esetében is alkalmazni kell a H. T. 90. §-ának utolsó bekezdését és ennek értelmében a kérelmező részére megítélt tartásdíjat a férj biztosítani köteles. (Pkt. 5469—1930.) A Kúria Pk. V. 7569—1930. sz. alatt a végzést megváltoztatta.

**) A nyiregyházi kir. tszék Pkf. 5469—1930. sz. végzését megváltoztató kúriai végzés telekkönyvi jogszabályok szemszögéből mondja:

A kérelemhez csatolt ítéletek rendelkezése szerint a havi 70 pengő ideiglenes nőtartásdíj részletekben lévén fizetendő, a még le nem járt tartásdíj részleteinek a biztosítására a zálogjog az ily biztosítást engedő törvényes intézkedés és végrehajtható ítélet hiányában a telekkönyvi rendelet 84., 88. és 92. §-ai értelmében be nem kebelezhető és elő sem jegyezhető.

Az 1894:XXXI. t. c. 90. §-ában szabályozott biztosítási kötelességet az ideiglenes nőtartásdíjra kiterjedőnek nem találta. (Pk. V. 7569—1930.)

Ha azonban az általános magánjogi szabályok alapján a követelés veszélyeztetett voltát a bíróság megállapítja és a biztosítékadást kimondja: keretbiztosítéki jelzálogjog bekebelezhető lesz.

Éz a logika gondolat-menet az ideiglenes nőtartás biztosítását a lex speciális keretéből kizárja ugyan, de a lex generalis keretében megtalálja az érvényesítés lehetőségének alapját, ha az itt kívánatos további feltétel: a veszélyeztetés fennforgása igazolást talál.

A törvényen és a felek szerződéses megállapodásán túl a megítélt ideiglenes nőtartásra a fentebb kiemelt altétel: a veszélyeztetettség nyer tehát alkalmazást az ideiglenes nőtartás biztosításánál.*)

Ez álláspont helytállóságát megerősíti a m. kir. Kúriának 435. sorsz. elvi határozata is, amely általánosan értékesíthető elvként hangsúlyozza:

„... ha a másik fél magatartásából arra lehet okszerűen következtetni, hogy ez a szerződést vagy nem képes, vagy nem akarja híven teljesíteni, úgy a mag részéről a szerződés teljesítését megfelelő biztosítékadástól teheti függővé...”

A bíróilag megállapított vétlen nő tartási igénye mellett a másik fél vétkes magatartása a házasság felbontásának kérelmezésére is jogot szül ugyan, de a favor matrimonii megköveteli, hogy a házasság jogi fennállása alatt a vétlen nő tartási igénye biztosítva legyen.

Ezzel a gondolatmenettel és logikai levezetéssel a tulajdonos szabad rendelkezését befolyásoló biztosítékadást a bíróilag megítélt ideiglenes nőtartásra ki kell terjeszteni.

Ez a mai életviszonyoknak tovább ki nem kerülhető és el nem odázható követelménye.

Dr. Vági J., az 1934. évi bírói gyakorlat alapgondolatainak keresésénél reá mutat a mai rossz gazdasági viszonyok befolyásoló hatására és a most tárgyalt kérdést érintőleg mondja: Végül teljessé teszi ezt a sötét képet azoknak a családjogi vitáknak a megemlítése, amelyek abból keletkeznek, hogy a férj nem tud annyit keresni, amiből magát és családját el tudja tartani.

*) Élesen kiemelendő további tétel, hogy ez a biztosítás a bíróság előtt indított perben keletkezett marasztaló ítéletben megállapított ideiglenes nőtartásra vonatkozik, ellenben a Pp. 674. §-a alapján és az 1916. évi XII. 1-én volt 3982—1916. M. E. számú rendelet alapján megállapított ideiglenes nőtartásra — az itt szabályozva levő biztosításon túl — nem vonatkozik! Ezek az eljárás tartama alatt tett ideiglenes intézkedések és nem bírói döntések!

Éz a sötét színfolt a szomorú hangulatú képen jól van alkalmazva, azonban szükséges lett volna arra a még sötétebb színfoltra is reá mutatni, hogy: vannak különélő férjek, akik kitarított szeretőjük szélsőséges igényeit még adósságcsinálással is kielégítik, de törvényes feleségük és gyermekeik tartásáról nem gondoskodnak, sőt a tartásdíj behajtását kijátszani törek-szenek.*)

Én már többször rámutattam arra, hogy a házasság er-kölcsi vonatkozásain — per se intelligitur — fölül a leromlott gazdasági viszonyok folytán a férjek a tartás biztosítása nél-kül, a feleségek a nőtartás megmentésével törekszenek a há-zassági viszonyokat felbontani.

Ez a lelki beállítottság élezi ki az ideiglenes nőtartási pe-rekben összeütköző vagyoni érdekeket is, amelyekkel a régi pe-rekben még ráutalásokban sem találkoztunk.

Az ideiglenes nőtartás veszélyeztetett volta szempontjá-ból legyen szabad Imling bölcs figyelmeztetésére utalnom.**)

Az ily szigor nemcsak, hogy nehezíti a követelések érvé-nyesítését, hanem visszaéléseknek szolgál alapjául. A követelés veszélyeztetett voltára elégségesnek tartja a végrehajtásnak végrehajtható bírói határozat alapján történt elrendelését.

A tartási s ekként a nőtartási kérdésekben ezt a veszélyez-tetett helyzetet a tartásdíj rendeltetésénél fogva kell elfogad-nunk, mivel a tartásdíj célja a mindennapi kenyér megszerzése. Nem lehet hónapról-hónapra a végrehajtás sikeres keresztül-verekeedését az ideiglenes tartásra rászorult nőre hárítani.

Ezek eredményében föl kell, hogy ismerjük annak a tart-hatatlanságát, hogy a gyakorlat a bíróilag megítélt ideiglenes nőtartás biztosítását a legnyilvánvalóbb visszaélés esetében is kizárja.***)

*) Idevonatkozólag kiemelem azt az esetet, amidőn egy állami tisztviselő feleségét és 2 gyermekét elhagyva, egy nővel vadházasságra lépett s az ebből a viszonyból származott gyermekeket örökbe fogadta, csak hogy a nőtartást elvonhassa.

***) Végrehajtási törvény magyarázata III. kiadás 478. lap. A ve-szély fennforgására l. a Vt. 224. §.-ra vonatkozó gyakorlatot is.

****) Az árvaszéki határozatokkal megállapított gyermektartási díjak biztosítására is ugyanezt az okfejtést tartom helytállónak. Az ily gya-korlati megoldások a családvédelem hathatós eszközei.

Elvileg nem lehet különbséget tenni a kötelmi alapon igé-nyelhető időszakos szolgáltatás veszélyeztetése és a bíróilag meg-ítélt ideiglenes nőtartás veszélyeztetése között.

A tartás célját szolgáló időszakos szolgáltatás akár kötelmi alaptól származzék, akár bírói ítélettel megállapított ideiglenes nőtartásnak neveztessek: rendeltetése ugyanaz. Nem lehet tehát az egyenlő elbánás elvével összhangban álló az, ha az ideiglenes nőtartás veszélyeztetése esetében a biztosítékadást megtagadjuk.

A családjogi viszonyok rendezése az 1886:VII. t. c. értel-mében közokirati kényszer alá esvén, a közjegyzők jutnak leg-gyakrabban oly helyzetbe, hogy a bíróilag megállapított ideig-lenés nőtartás esetleges biztosítását okiratba foglalják.

A kifejtettek szerint semmi akadálya nincs annak, hogy az ideiglenes nőtartás közokiratban biztosítsassék és a biztosí-tás módja a szerződő felek által megállapítsassék.

A házassági és házastársi szerződések igen gyakran pro-vidéálnak az ideiglenes nőtartásra. Feszült helyzetekben az ideiglenes tartás biztosítása megnyugtatólag hathat, habár más-felől az ideiglenes tartás biztosítására való indokolatlan törek-vés további nehézség előidézőjévé is válhat.

A permegelőzés elve az ideiglenes nőtartás kérdésében is a szabatos megállapodás okiratolását követeli és a közjegyzői kar az ideiglenes nőtartás biztosítását élő és ható ügyleti tar-talommal fejlesztheti.*)

*) A m. kir. Kúria az 1935. évi I. 23-án hozott P. III. 2020—1934. sz. perben is az ideiglenes nőtartás biztosítását elvi éllel elrendelte.

Gyakorlatilag az ideiglenes nőtartás iránt indított perben is kérhető a biztosítás, ha a veszélyeztetés már akkor fennforog és kellően bizo-nyítva van.

A „Kir. Közjegyzők Közlöny“-ének 40 éves története.

Irta és a Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egy-
letének Budapestén 1934 december 8. napján tartott jubiláris
közgyűlésén felolvasta:

Szemerjay Petrán Tibor dr.

budapesti kir. közjegyző, a „Kir. Közjegyzők Közlönye“ felelős szerkesztője.

Régi mondás, amelynek igazsága inkább a külsőségekre
korlátozott: verba volant, scripta manent. Ameddig otthagytuk
ezt a mondást, ahol keletkezett, a jogügyletek értelmezésénél,
addig igazságát nem igen lehet vitatni. Szembetűnnek azonban
tökéletességi fogyatékoságai, ha e mondást a nem kizárólagos
külsőségeket tekintő általános forgalomba visszük át. Nem igé-
nyel ugyanis bővebb bizonyítást az a tény, hogy egy gondolat-
nak, egy eszmének az értékét, a súlyát nem az adja meg, hogy
azt szóval, vagy írásban fejezik-e ki. Ha tehát valamely gondolat
önmagában véve silány és értéktelen, az által, hogy azt írásban
közvetítik, naggyá és értékesé nem válik s viszont az értékes
gondolat az marad akkor is, ha csupán szóval juttatják azt ki-
fejezésre. Klasszikus bizonyágtétel e mellett az a Krisztusi
kijelentés, hogy minden elmúlik, csak az ő szavai nem mulnak
el soha. A mondás lényege tehát tulajdonképen nem is az, hogy
értéktelen gondolat is nagygyá válhatik az írásos közvetítés
által, hanem az, hogy a halhatatlan gondolatoknak a tényleges
halhatatlanságát az írásba foglalás adja meg.

Amíg az ember a betűket nem ismerte, amíg azokat vés-
ték, rótták, vagy írták, tényleg problematikus lehetett a valóban
nagy gondolatoknak fennmaradása. Amióta azonban a gondolat-
közvetítés legfőbb eszköze a nyomtatott betű lett, azóta azok
nem veszhetnek el, sőt az idők végtelenségéig való fennmara-
adásuk biztosítva van. A modern korban a nyomtatott betű olyan
hatalmassággá nőtt, amelyhez fogható alig van. Ez a modern
nyomtatott betű azonban nemcsak jó és nagy, hanem gonosz
és silány gondolatokat egyaránt közvetít. Egyaránt terjeszti ez
a betű a civilizációt és öli meg azt: egyrésztől kultúrát áraszt,
másrésztől kipusztítja azt. Az erénynek és bűnnek egyként ter-

jesztője: teremt s másfelől rombadönt új világokat. Rettenhe-
tetlen erejével, amelyhez a mérges gázok, tankok és óriási
ágyúk ereje sem mérhető, egyenlően és egyaránt szolgálhat jót
és gonoszt.

Ennek a nyomtatott betűnek a magyar közjegyzői intéz-
mény 60 éves határkövéhez most érkezett történetében való
szerepével kíván ez a szerény megemlékezés foglalkozni. Ter-
mészetesen s minden további bölcselkedéstől mentesen csupán
a betű jóra való szerepéről lesz szó abban a keretben, hogy a
rendszeres magyar közjegyzőség 60 éves fennállása alatt az
idevonatkozó szakirodalmi tevékenység milyen formában és mi-
lyen alkotásokban nyilvánult meg. Ebben a keretben elsősorban
foglalkozni fogok tehát a közjegyzői szaklap megalapítása és
40 éves fennállására vonatkozó szerény történeti adatokkal s
ezt követően inkább csak felsorolásszerűen ismertetem a köz-
jegyzői szakkérdésekre vonatkozó önálló irodalmi műveket.

A magyar közjegyzői intézmény fennállásának első év-
tizedében az ujonnan szabályozott általános jogszolgáltatás ke-
retei között való elhelyezkedése és a gyakorlat egyöntetűségének
biztosításával kapcsolatos nehézségek miatt s mert ebben az idő-
ben még csupán a közjegyzőségnek hivatalos szervei az alap-
törvénytől kreált kamarák működtek: érthetően nem vetődhe-
tett fel komoly formában a közjegyzői kérdésekkel különlegesen
és rendeltetésszerűen foglalkozó szakközlöny gondolata. Hogy
azonban erre már akkor s talán különösen akkor a kezdő idők
bizonytalan tapogatózásai közben tényleg szükség lett volna,
mi sem bizonyítja inkább, mint hogy különösen az 1875. évben
a közjegyzői szakkérdésekkel foglalkozó önálló irodalmi művek-
ben aránytalanul bőséges termés volt.

Amikor a zökkenők eliminálásával az ujonnan szervezett
magyar közjegyzőség a magyar jogszolgáltatásban már meg-
felelő biztonsággal elhelyezkedett s különösen, amikor 1884.
évben a Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egylete
működését ténylegesen megkezdte: a szakközlöny kérdése mind-
járt felvetődött. Már az 1884. év december hó 14. napján tar-
tott központi bizottsági ülésen Tokaji Nagy László elnök elő-
terjesztésére elhatározták, hogy — az egyesület alapszabályszerű
feladatai közé tartozván a közjegyzői intézmény fejlesztését
irodalmi téren is előmozdítani — a legközelebről megjelenő
„Jog” című szaklappal megállapodást létesítenek oly irányban,

hogy az a közjegyzői karnak is hivatalos közlönye legyen s hogy erre való tekintettel a lap munkatársakat a közjegyzői karból is válasszon. A lap Révai Lajos és Stiller Mór budapesti ügyvédek szerkesztésében 1885 január 1-én tényleg meg is indult. A közjegyzői karral elhatározott kapcsolat tényleges fogantatására vonatkozó adatok azonban sajnálatunkra, rendelkezésünkre nem állanak. Valószínű, hogy ha ez a kapcsolat tényleg létesült is, az csupán rövid ideig állhatott fenn.

A szaklap megindításának gondolatát először és komoly formában az országos egyesület 1894. január 27. napján tartott közgyűlésen vetették fel s ez a közgyűlés határozatot is hozott a tekintetben, hogy a szaklapot az egyesület kiadásában megindítja s a szerkesztés teendőivel az akkori fiatal közjegyzői gárda egyik nagytehetségű tagját, Charmant Oszkár akkori fiumei közjegyzőt bízza meg. A lap megindítása előtt természetesen több irányú nehézségeket kellett leküzdeni. Ezekről a nehézségekről tett jelentést Charmant a központi bizottság 1894 november 10. napján tartott ülésén, bejelentette azonban egyben azt is, hogy a lapot legkésőbb 1895 év elején előreláthatólag meg fogja indítani. A nehézségek, úgylátszik elég súlyosak voltak, mert a lap 1895. év elején sem indult még meg. Az 1895 február 25. napján tartott központi bizottsági ülésen végre bejelentette Charmant, hogy a nehézségek végleges leküzdése után a lap végre megindítható és ennek érdekében a Grill céggel kötött bizományi megállapodást. Az első számból az egyesület költségén 2000 példányt mint mutatványszámot fognak nyomtatni. 1895 március 15. napján a közlöny első száma tényleg meg is jelent és pedig a következő címmel „Folyóirat a törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára”, ekkor még csupán alcím volt „A Magyarországi Kir. Közjegyzők Közlönye”. Külön, immár sajnos történeti érdekessége volt az első számnak s általában az első két évfolyamnak, hogy azt Fiumében Battara P. könyvnyomdájában nyomták. Az első számba „A magyar közjegyzőség” címen Charmant írt egy hosszabb programnak jelölt cikket, amelyben a közjegyzői rendtartás alapján foglalkozik minden vitatható közjegyzői szakkérdéssel. Ugyancsak Charmant írt az új örökösödési eljárásról külön cikket, majd több kisebb közlemény következett, tovább pedig a Nyílt kérdések címen indított rovat azzal a célzattal, hogy abban a törvény alapján kétes, vagy vitássá tehető kérdésekkel foglalkozhas-

sanak. A Vegyesek rovatban különböző közjegyzői vonatkozású közleményeket találunk. Külön rovatban vannak ezután az egyleti közlemények. Itt Zimányi Alajos fejti ki, hogy miért indított a közjegyzői kar szaklapot. Többek között a következőket írja: „Ebben a szaklapban az ország minden részéből összegyűjtve láthatja mindenki azokat az adatokat, amely a közjegyzőségünk fejlesztésére és karunk érdekének és javának előmozdítására befolyással lehetnek oly értelemben, hogy ezáltal hazánkban a jogbiztonság és a jogi kötelesség mélyreható jelentősége érvényesíttessék. Ezen az úton érhetjük el azt az egyöntetű eljárást és ismerhetjük meg azokat a tudnivalókat, amelyek a közjegyzők iránti közbizalmat és erkölcsi tekintélyt szilárdítják. Ennek a szaklapnak adataiból lesz képes országos egyesületünk is tevékenységének leghelyesebb irányát meghatározni.” Az ügyesen összeállított, előkelő színvonalat képviselő szám végén előfizetési felhívás van, amelyben a lap célja és irányára vonatkozólag folytatólag a következők foglaltatnak: „A perenkívüli jogszolgáltatás a magánjogok legfontosabb s a mindennapi élet érdekei s igényeivel ezer szálon egybefüggő viszonyaiba nyul; az örökségi jogban annak legéletbevágóbb kérdése — t. i. az örökjog érvényesíthetése, a családi és kötelmi jogban a cselekvésképeség hiánya vagy törvényes korlátozásán eredő állami beavatkozás módja és mértéke, a dologi jogban főként az ingatlan iránti jogok szerzése és átváltoztatása körüli törvényes feltételek szabályozásával stb. a jogot, annak a legtágabb rétegekbe haladó és legtöbbször ismétlődő nyilvánulásaiban kíséri és biztosítja; voltaképp az egyensúlyában meg nem zavart egészséges folyamatú jogélet rendszeres megnyilatkozása. Alig szükséges tehát mint speciális ágának e folyóirat által célbavett művelését különösen indokolnunk. Egyenlő soron vele folyóiratunk a közjegyzői intézménynek, a jogrendben annyira fontos közhitelesség letéteményesének és épen közhitelű jellegénél fogva a perenkívüli jogszolgáltatás leghivatottabb közegének ügyét fogva szolgálni, amennyiben a közjegyzőség elméleti és gyakorlati kérdéseit állandóan napirenden tartani, az intézménynek a hazai jogszolgáltatás értelmében folytonos fejlesztésére hatni, az ország összes közjegyzői működését lehetőleg egyöntetűvé tenni s jelentőségét emelni lesz igyekezete. E mellett, a terjedelme által szabott határok között, figyelemmel lesz jogéletünk egyéb jelenségeire, melyek bár tulajdonképeni

programján kívül esnek, igazságügyünk fejlődésére való jelentőségük miatt a hazai jogászt általánosabb szempontokból is érdekelhetik.”

Az 1895. év folyamán változatos élénk tartalommal megjelent a többi, havonta egy, összesen tehát még kilenc szám. 1896-ban szintén megjelent mind a 12 szám, azonban a szeptember, október, illetve november és decemberi számok egy-egy száma már összevontan. 1897. augusztus végéig megjelent összesen 4, két-két hónapról összevont szám. Ezzel a közlöny első periódusa már véget is ért s 1897. szeptember elején a lap további megjelenését beszüntették. Ebben az első periódusban a legtöbb cikket és közleményt természetesen maga a szerkesztő Charmant Oszkár írta s ezek, mint az ő kiváló jogászi elméjének megnyilatkozásai, határozottan értékesek is voltak. Az ő írásai mellett cikkeket hozott még a lap többek között Gidófalvy István, Guttmann Lajos, Kovaliczky Elek, Róth Zsigmond, Zimányi Alajos és Zöld Sándor tollából. Már az 1895. május 25-iki központi bizottsági ülésen, valamint a május 26-án tartott közgyűlésen is reámutatott Charmant a lap fenntartásának nehézségeire, amelyek egyrésztől anyagiak voltak, másrésztől azonban kifogásolta azt, hogy a kartársak nem igen segítik őt a lap szellemi előállításának nehéz munkájában. Ugylátszik, hogy ezek az egyre fokozódó nehézségek bírták őt arra, hogy a lapnak további kiadását 1897. szeptember elején beszüntesse.

1898-ban nem jelent meg a közlöny. 1899-ben az egyesület ismét megjelentette a lapot s most már mint szerkesztő Schilling Rudolf budapesti közjegyző szerepel. A rendelkezésünkre álló adatok szerint ez a második periódus már egészen rövid volt. A közlöny ezúttal már „Közjegyzők Lapja” címen természetesen kisebb terjedelemben havonta kétszer is megjelent. 1899. év végén a lapot ismét beszüntették.

1899-től kezdve ismét s ezúttal egy hosszabb szünet következett, egészen 1904. május 1-ig, amikor is a közlöny a most már a véglegesen megmaradt „Királyi Közjegyzők Közlönye” címen és Charmant Oszkár akkor már budapesti közjegyző szerkesztésében újból megjelent. Ennek a harmadik időszaknak első számában a közlöny az országos egyesület értesítését közli, amelyben arra hivatkoznak: „hogy a közjegyzői szakkérdések tárgyalására és a kari érdekek védelmére hivatott közlöny,

természetszerűleg csak igen szűk kör érdeklődésére tarthat számot, kivált, nálunk, ahol a kar létszáma szerfölött kicsi. Épp a lap fenntartása a szűk körnek nemcsak érdeklődésétől, hanem állandó együttműködésétől is függ. Tudvalevő, hogy éppen ez utóbbinak ellankadása okozta az előző kísérletek meghiúsulását, jóllehet, hogy a kartársak közreműködése, ha nem is volt elég ahhoz, hogy a közlönnyt huzamosabb ideig fenntartsa, mégis a kar számarányát nézve, sokkal buzgóbbnak bizonyult, mint a külföld hasonló vállalatainál.”

Ez az újabb megindulás már igen komolynak és sikeresnek bizonyult, amennyiben 1904. május havától kezdve egészen 1918. év október haváig a közlöny rendszeresen megjelent. 1905. év elején Charmant mellett mint főmunkatársat ott találjuk már Holitscher Szigfrid dr., akkor még budapesti közjegyző helyett. 1909. év végén a december 18. napján tartott központi bizottsági ülésen Charmant bejelentette, hogy a közjegyzői rendtartás reformtervezetének elkészítésére kapott a kormánytól megbízást s így az ezzel járó súlyos teendői miatt kénytelen a lap szerkesztésétől visszalépni. A bizottság a bejelentést sajnálattal vette tudomásul s felkérésére a lap szerkesztését 1910. év elejétől kezdve Holitscher Szigfrid dr. vette át s azt 1918. október végéig megszakítás nélkül egyedül szerkesztette, előbb mint közjegyzőhelyettes, 1912. év elejétől kezdve pedig mint Budapestre kinevezett kir. közjegyző.

Ebben a 14 éves periodusban a két szerkesztő, Charmant és Holitscher, különösen pedig Holitscher úgyszólván maguk szállították a lap egész anyagát. Ez a két erős tehetségű, kiváló jogi érzékkel s amellet eleven írói készséggel rendelkező magyar közjegyző éppen ezen nagyértékű tulajdonságaik révén a lap előkelő jogászi színvonalát úgyszólván egymaguk munkásságával is biztosítani tudták. A kartársak részéről nagyarányú támogatásban nem igen részesültek: bár néhány kiválóbb magyar közjegyzőnek, így Kovaliczky Eleknek, Körössy Bertalannak, Róth Zsigmondnak, Rupp Zsigmondnak nívós írásai tarkították néha a lapot.

A forradalom után a Károlyi kormány alatt megjelent még 1919. év február havában egy kettős szám, természetesen most már „Állami Közjegyzők Közlönye” címen. Ezen a számon felelős szerkesztőként Holitscher Szigfrid dr. szerepel s mellette mint főmunkatárs Kepes János dr. székesfehérvári

kir. közjegyző. A proletárdiktatúra a közlőnyt is elnémította s ez a némaság elég hosszú ideig — némely időközi kísérlettől eltekintve — egészen 1927. év elejéig tartott. Ilyen kísérletek voltak többek közt, hogy 1921. február 14-én tartott központi bizottsági ülésen Kepes János dr. előterjesztésére elhatározták, hogy a szünetelő közlőnyt újra megindítják s ennek érdekében a közjegyzőkhöz köriratot intéznek. Az 1921. április 23. napján tartott közgyűlés azonban ebben a kérdésben azt a határozatot hozta, hogy a bizonytalan gazdasági helyzetre való tekintettel a közlőny megjelentetését elhalasszák. 1922. év május havában Holitscher Szigfrid felelős szerkesztő és Kepes János dr. főmunkatárs jegyzése mellett, tulajdonképpen egy székesfehérvári nyomdavállalat kiadásában egy szám jelent meg a közlőnyből. 1923. november 15. napján ismét megjelent egy szám s ezen már mint a „közjegyzői kamarától” megnevezett szerkesztő, Kepes János szerepelt. 1924. január 1. napján hasonló jegyzéssel megjelent még egy szám, amely azonban javarészből csupán az új díjrendeletet közölte.

1924. május 18-án tartott közgyűlésen kimondták, hogy a közlőny újból való megjelenését szükségesnek tartják akként azonban, hogy a közlőny előállítási költségeit ne az egyesület fedezze, hanem azt a kamarák szedjék be a tagsági díjakkal együtt. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy az egyesület tagjai előfizetési díjat nem fizettek, s a lapot tagilletmény fejében kapták. Ez különben a jelenlegi helyzet is. Az 1924. évi közgyűlési határozat azonban anyagi és személyi okok miatt megvalósítható nem volt s az 1926. december 22-én tartott központi bizottsági ülésig a lap újabb megindítása tárgyában érdemleges lépés nem történt. Ezen az ülésen Rónay Károly elnök bejelentette, hogy az egyesület 1927. év elejétől kezdve a közlőnyt ismét megindítja. Az első szám költségeit az egyesület viseli s a többi számok költségeit már az ebből a célból felemelt tagsági díjakból vélik fedezni. A lap szerkesztését az elnöki bejelentés szerint Fekete László dr. budapesti kir. közjegyző vállalta el. Ekként kezdődött meg 1927. év elején a közlőny negyedik periodusa, amely mindjárt az elején komoly sikert jelentett nemcsak közjegyzői körökben, de mint jelentős jogi irodalmi vállalkozás, a szakkörök elismerő figyelmében is részesült. Öt éven keresztül a Fekete László dr. erős kezeiben kimagasló tehetségének, kiváló jogászai képességeinek biztos és

előkelő nívót nyújtó irányítása mellett új erőre kapott és komoly, biztos alapra helyezkedett. Az 1931. december 14. napján tartott központi bizottsági ülés ekként őszinte sajnálattal vehette tudomásul, hogy Fekete László dr. sokoldalú közérdekű elfoglaltságaira tekintettel a lap további szerkesztésétől visszalépett. A bizottság felkérésére a főszerkesztői tisztséget azonban a továbbiakban is vállalta. Ez a bizottsági ülés a felelős szerkesztői teendőkre ellátására ennek a megemlékezésnek előadóját kérte fel, aki 1932. január 1-től kezdve szerkeszti a lapot.

Ennek a most lezáródó újabb 3 évnek méltatása már a közvetlen érdekeltségre való tekintettel is kívül esik ennek a megemlékezésnek hivatott keretein. Fel kell azonban említeni, hogy ebben a negyedik reneszánsz periódusban a közlőny már a közjegyzők részéről is fokozottabb támogatásban részesült s annak hasábjait értékes írásaikkal gyakrabban keresték fel Barcs Ernő, Galánffy János, Gálffy Ferenc, Kepes János, Kovaliczky Elek, Körössy Bertalan, Rónay Károly, Tellmann Sándor és mások s hogy a helyettesi karból a közlőny szellemi támogatásában külön elismerésre méltó nagy szorgalommal tevékenykedett Antalffy Zsáros Aladár dr. Az újabb időszakban már a karon kívülálló több neves jogász közreműködését is sikerült a közlőny részére megnyernünk, így cikkek jelentek meg újabban Kolosváry Bálint, Menyhárh Gáspár, Tóth Lajos magánjogi professzorok, Pap István kúriai tanácselnök s mások tollából s mindezekon felül megszólalt a közlőny hasábjain az osztrák és német közjegyzői irodalom néhány kiváló munkása is. A mai jubiláris ünnepek alkalmából kiadott ünnepi számban pedig a legelőkelőbb elméleti és gyakorlati jogászneveknek olyan díszes sorozata s olyan nagyértékű jogi cikkek anthológiája található együtt, amilyen illusztris gyűjteménnyel magyar jogi emlékmű alig dicsekedhetik.

* *

A továbbiakban csupán rövid felsorolását kívánom adni a közjegyzői gyakorlat és a közjegyzői szakkérdésekre vonatkozóan a rendszeres magyar közjegyzői intézmény törvénybe-

iktatását közvetlenül megelőző s az azóta megjelent önálló irodalmi műveknek. Az egyes művek mellett olvasott évszám a kiadás időpontját jelenti. Hegedüs: A jegyzői rendtartás 1858. Szokolai: A Magyar és Erdélyországokba behozott közjegyzőség 1858. Dárdai—Zlinszky: Kézikönyv a közjegyzők számára 1875. Rupp Zsigmond: A magyar királyi közjegyzői törvény magyarázata 1875. Utmutatás és felvilágosító közlemény a közjegyzői intézmény előnyeiről és azon jogi cselekményekről, amelyekben a kir. közjegyző működését igénybe venni szükséges és hasznos. Ismeretlen szerző 1875. Grubiczy László: Közjegyzői irat mintatár 1875. Szokolai: Az új közjegyzői törvény 1886. Cholnoky Imre: A hagyatéki eljárás gyakorlati tervezete. 1890. Nagy: A középkori közjegyzői intézmény 1893. Zöld: Közjegyzői iratmintatár 1893. Blum: A közjegyzői törvények magyarázata 1896. Erdújhelyi Menyhért: A közjegyzőség és hiteles helyek története Magyarországon, az országos egyesület 1897. október 9. napján tartott ülésén 1000 forinttal jutalmazott pályamű 1899. Orosz Endre: Közjegyzői iratminta gyűjtemény 1902. Charmant Oszkár: Kir. közjegyző: Jogi lexikon 4 kötet 836—856. l. 1903. Szécsi Ferenc: Dolgozatok a közjegyzőség köréből 1910. Ugyanaz a szerző: Önálló közjegyzőség, vagy ügyvéd-közjegyzőség 1911. Kovalicky Elek: Adalékok a közjegyzői törvény reformjához 1911. Móricz József: Közjegyzői ügyvitel 1912. Kiss Dezső: Közjegyzői műszótár 1925. Barcs Ernő: Közjegyzői díjszabás 1927. Kepes János: Közjegyzői díjszabás 1929, második kiadás 1932. Tellmann Sándor: Az örökösödési eljárás és az azzal kapcsolatos jogszabályok mai érvényükben 1929. Második kiadás 1934. Rónay Károly: A magyar közjegyzőség megalkotása és fejlődése 1932. Antalffy Zsíros Aladár: Illetékügyi útmutató 1931, második kiadás 1934. Ez a felsorolás természetesen a teljességre igényt nem tart, s csupán azokról a művekről emlékezhetünk meg, amelyek létezését kinyomozhattuk. A fentieken kívül a közlönyből is több különlenyomat és más jogi szaklapokban közjegyzői szakkérdésekről különböző cikkek és értekezések is jelentek meg.

* *

Meg kell végül emlékezniem arról, hogy a magyar közjegyzőséggel kapcsolatos irodalmi alkotások összegyűjtése már ré-

gebben kívánsága volt a közjegyzői karnak. E tárgyban az országos egyesület központi bizottsága Déchy Aladár indítványára az 1925. október 17-én tartott ülésén egy szakkönyvtár létesítését határozta el. Ez a határozat azonban fogamatba nem ment. A közlöny hasábjain a szakkönyvtár létesítésének kérdését több ízben szóvátették s ezeknek a felhívásoknak ebben az évben mutatkozott jelentősebb eredménye, amikor is Fésűs György dr. ceglédi kir. közjegyző 21 kötet, — ezek között a közlöny 15 évfolyamának — nagylelkű felajánlása és megküldésével a könyvtár alapkövét tette le. Azóta több közjegyző részéről történtek a könyvtár részére adományozások, úgy hogy a könyvtár jelenleg 32 kötetet számlál. Ez alapnak és kezdetnek talán elég, de természetesen komoly könyvtárnak nem minősíthető. Ugy vélem joggal számíthatunk e részben a kartársak komoly áldozatkészségére annál is inkább, mert ezidőszert még a közlöny több számát is sajnosan nélkülözni vagyunk kénytelenek.

* *

Ennek a megemlékezésnek végezetéül legyen szabad őszinte meggyőződésünknek kifejezést adni a tekintetben, hogy a 60 év viharaiban létjogosultságának kétségtelen bizonyítékait nyújtó közjegyzői intézmény, amelyet az 50 éves országos egyesület féltő gondossággal kíván ápolni és fejleszteni s amelyet annak 40 éves hivatalos organumában minden erőnkkel, szerény tehetségünkkel, de annál lelkesebb munkakészséggel támogatni, propagálni és jogszolgáltatási fontosságában lehetőleg fokozni ígérünk: az illetékes tényezők megértő támogatásával a korszerű kifejlesztésre mindenképen hivatott és, hogy ennek a karnak tagjai a jelen minden gondjai és nyomorúságai mellett is részt kérnek és minden erejük áldozatos megfeszítésével részt is vesznek abban a nagy nemzeti munkában, amelynek végső szent célja: a történelmi Magyarország visszaszerzése és újjáépítése.

Az új hagyatéki díjrendelet.

A kir. közjegyzők díjait szabályozó s törvényi felhatalmazás alapján kiadott igazságügyminiszteri rendeletek — legutóbb a 60.600/1926. I. M. sz. rendelet, melyet kiegészített az ö. e. nov. életbeléptetése kapcsán kiadott 34.800/1928. I. M. sz. rendelet — eddig tudvalevően egységesen mindennemű közjegyzői tevékenységre vonatkoztak.

A most napvilágot látott 6.800/1935. I. M. sz. rendelet csak az örökösödési ügyekben felszámítható díjakat szabályozza újból, egyéb közjegyzői tevékenység díjazása s ezek érvényesítése tekintetében továbbra is hatályban maradnak a 60.600/1926. I. M. sz. rendelet idevonatkozó rendelkezései, jelesen annak 1.-23. és 30.-45. §-ai.

A 60.600/1926. I. M. sz. rendelet 24.-29. §-ai s a 34.800/1928. I. M. sz. rendelet helyébe lépő új hagyatéki díjrendelet megalkotásánál nyilvánvalóan a következő szempontok voltak irányadók:

1. a hagyatékokat terhelő díjak arányosítása illetve a díjak megállapításánál a socialis elv nagyobb mértékben való érvényesítése.

Az osztálykivonatoknak eddig egységesen szabályozott írásdíja aránytalanul nagy terhet rótt a kisebb hagyatékokra, 250 P értékű hagyatéknál p. o. a tárgyalási díj 5 P volt s a teljesen törvényszerűen elkészített osztálykivonatok írásdíja lehetett 24 P.

Azután: a nagyobb hagyatékok eddig a degressivitásnak, a benső igazságosság szempontjából alig indokolható, túlzott érvényesítésével aránytalanul csekély tárgyalási díjat viseltek.

Az új hagyatéki díjszabás szerint

a kisebb hagyatékoknál csökken a közjegyző díja, ez a csökkenés azonban egyfelől egyenesen követelménye az ily ügyeknél feltétlenül szem előtt tartandó socialis elvnek, másrészt e csökkenés kárpótlást talál a nagyobb hagyatékoknál, melyek most, az arányosítás elvének nagyobb érvényesülésével, az eddig ezek számára nyújtott, semmivel sem indokolható kedvezéssel szemben, jobban terheltetnek.

2. a bíróságok s a közjegyző közti és sajnos eléggé sűrűn előfordult differentiák lehetőségének kiküszöbölése.

Ismeretes, hogy különösen az ú. n. pótdíj felszámítása kérdésében, valamint abban a kérdésben, volt-e szükség helyszíni tár-

gyalásra (minek elbírálását egyes bíróságok szerintünk a törvénynek meg nem felelő módon a maguk hatáskörébe vonták), az osztálykivonatok sorainak, sőt szótagjainak olvasgatása stb. körül gyakran fordultak elő kicsinyeskedésnek joggal nevezhető gestiók, másfelől — s ezt loyálisan elismerjük — egyes közjegyzők részéről is túlkapások. Ezek a jelenségek, aszerint, kinek volt igaza, egyáltalán nem használtak a bírói, illetve a közjegyzői presztizsnek és sok haszontalan munkát okoztak a felügyeleti szerveknek.

Az új hagyatéki díjszabás abból az elvi álláspontból indul ki, hogy a díjatalányért a hagyatékkal kapcsolatos mindennemű teendő elvégzendő és az ú. n. mellékdíjak (végrendelet-kihirdetési költség, leltározási költség, a szükséges másolatok díja, osztálykivonatok írásdíja stb.) úgyszólván teljesen megszüntetettnek — s így az ily differentiák lehetőségét kizárja.

3. az új hagyatéki díjszabás épp az előbb elmondottak folytán igen egyszerű és világos.

A rendszerinti esetekben a díjszámítás:

1. Díjatalány . . . . .

2. Készkiadások:

Telekkönyvi kivonatokért a köz-
közjegyző által előlegezett díj .

Bélyeg . . . . .

Portókiadások . . . . .

Összesen:

3. Forgalmi adó az 1. alatti összeg
után . . . . .

Összesen:

és semmi más.

Kivételes esetekben a díjszámítás:

1. Díjatalány . . . . .

2. Helyszíni tárgyalási díjpótlék .

3. Díjtöbblet külön jzkv.-ért .

4. Készkiadások . . . . .

Összesen:

5. Forgalmi adó az 1.-3. alattiak
után

Összesen :

és semmi más.

Rámutatunk, hogy *annak eldöntése, vajjon szükség volt-e helyszíni tárgyalásra*, a rendelet 2. §-ának immár félre nem magyarázható rendelkezése szerint *egyedül a kir. közjegyző discretionális joga.* —

Röviden — hisz kevés idő áll rendelkezésünkre — ennyit tartottunk most szükségesnek megjegyezni.

A rendelet világos szövegének (1.-16. §) gondos elolvasása úgyszólván minden kétséget kizár, de ha annak szüksége felmerül, bővebb ismertetésre lapunk hasábjain lesz még mód és alkalom.

Nem szeretnők, ha most majd az osztálykivonatok készítésénél a másik véglét észleltetnék, hogy t. i. az osztálykivonatok az értelmességet veszélyeztető módon rövidre fogatnának. Az osztálykivonatok készítése tekintetében *utalunk a Járásbirósági Ügyviteli Szabályokra, melyek (172. §) előírják az osztálykivonatok alakját s tartalmát* s a magunk részéről az osztálykivonatok készítésénél e rendelkezések pontos betartását ajánljuk. —

Azzal a reménnyel olvassuk az új hagyatéki díjrendeletet, hogy az

míg a nehéz sorsban küzdő közjegyzők helyzetén éppenséggel nem ront, addig a kisebb hagyatékok terheit csökkenti, ami indokolt, viszont a nagyobb hagyatékokat — az eddigi méltánytalanságot e téren megszüntetve — jobban terheli, ami szintén indokolt,

kizár minden surlódást a bíróság és a közjegyző közt és az itt-ott tapasztalt s az általunk mindig megrótt visszaéléseket megszünteti. —

Az új díjszabást — könnyebb kezelhetőség okából — külön ívekre nyomtattuk s azt két példányban a Közlönynek éppen az új rendeletre tekintettel, előbb megjelent februári e számához mellékelve, mindegyik kartársnak megküldjük.

A díjrendelet szövege után közöljük a díj kiszámítását igen leegyszerűsítő, általunk összeállított formulát.

F. L. dr,

A Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézete közleményei:

M e g h i v ó.

A Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézete 1935. évi **rendes közgyűlését** a budapesti kir. Törvényszék (Budapest, V., Alkotmány-utca 14. sz.) I. emelet 2. számú tárgyalótermében *f. évi március hó 24. napjának d. e. 10 órájára* tüztem ki, melyre az Intézet tagjait meghívom.

Egyidejűleg közlöm az alábbiakban az Intézet tagjaival az elmúlt évre vonatkozó zárszámadást és vagyonszerleget, valamint a közgyűlési évre vonatkozó költségvetési előirányzatot annak megemlékezésével, hogy a közgyűlés évében az egy közjegyzőre eső járulék havi összegét az intézőbizottság a Nyugdíjszabályzatban minimált Ötven (50.— P.) pengőben állapította meg.

Tárgysorozat.

1. Határozathozatal az évi számadásra vonatkozó jelentés és felmentvény tárgyában.
2. A költségvetési előirányzat felülvizsgálása.
3. Az ügyviteli szabályok módosítása.
4. Az állandó döntőbíró ügyrendjének jóváhagyása.
5. A nyugdíjintézet elnökének megválasztása.
6. Az intézőbizottság rendes és póttagjainak megválasztása.
7. Az ellenőrzőbizottság tagjainak megválasztása.
8. Indítványok.

Kelt Budapesten, 1935. évi február hó 14. napján.

F E K E T E s. k.
elnök.

Előirányzata

a

Királyi Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek nyugdíjintézetének
az 1935. évre.

	Bevétel		Kiadás	
	Pengő	f	Pengő	f
1. BEVÉTELEK:				
a) járulékbévételek	130000	—		
b) a nyugdíjintézet bérházának hozadéka 1935. évi augusztus hó 1-től	8000	—		
c) kamatjövedelem	1000	—		
összes előirányzott bevétel 1935. évre	139000	—		
2. KIADÁSOK:				
a) nyugdíjakra és segélyekre			80000	—
b) 10 ⁰ / ₀ felmerülhető nyugdíjakra és segélyezésekre			8000	—
c) költségek			2000	—
összes előirányz. kiadások 1935. évre			90000	—
összes bevétel	139000	—		
összes kiadás	90000	—		
előirányzott bevételtöbblet 1935. évre	49000	—		

Közlemények.

Halálozások. Somogyi Gyula volt nyiregyházi kir. közjegyző Nyiregyházán ezévi februárius hó 11-én elhalálozott. Az elhalálozásról a debreceni kamara külön gyászjelentést adott ki, ravatalára koszorút helyezett s temetésén, amely nagy részvét mellett folyt le, Kovách Dénes dr. nyiregyházi kir. közjegyző mondott a kamara és a területén működő kir. közjegyzők nevében megleghangú búcsúbeszédet. Somogyi Gyulával tudomásunk szerint az utolsó szállott sirba azok közül, akiket még a magyar közjegyzői intézmény életbelépésekor 1875. augusztus 1-én neveztek ki közjegyzővé. A kar érdemes seniora pontosan ötven évig működött mint közjegyző s állásáról 1925. augusztus 1-én mondott le. Felsőzados közjegyzői tevékenységével úgy kartársai, mint a jogkereső közönség bizalmát és tiszteletét méltán érdemelte ki. — Bartha Imre dr. igazságügy-miniszteri titkár komoly reményekre jogosító pályájának ugyszólván kezdetén Budapesten ez évi februárius hó 7. napján váratlanul elhalálozott. A különösen tehetséges és általános rokonszenynek méltán örvendő miniszteri titkár korai elhalálozása fájdalmas részvétet keltett a magyar közjegyzői karban is, mivel több közjegyzői vonatkozású ügynek s így legutóbb a 6800/1935. I. M. rendeletnek is ő volt a nagy szaktudással és alaposággal rendelkező miniszteriális előadója. Az elhunyt különben néhai Bartha Richardnak a kormányzó kabinet irodája főnökének fia volt.

A budapesti kamara közgyűlése. A budapesti kir. közjegyzői kamara 1935. évi rendes közgyűlését Budapesten a kir. törvényszék emeleti polgári tanácstermében március hó 24. napján vasárnap d. e. 11 órai kezdettel fogja megtartani. A közgyűlés tárgysorozatán elnöki megnyitó, titkári és számvizsgálói jelentések, a tisztikar és a választmány megválasztása s esetleges indítványok szerepelnek. A közgyűlésre a tagok a tenyészállatvásárral kapcsolatosan kedvezményesen utazhatnak.

Levél a szerkesztőhöz az új díjrendelet ügyében. Vettük következő sorokat: „Több kartársam idevonatkozó véleményét is ismerve meg kell állapítanom, hogy a hagyatéki ügyekben a közjegyzői díjakat újonnan szabályozó most megjelent rendeletet a kar korántsem fogadta egységesen helyeslő érzésekkel. Sőt azt merem

állítani, hogy az új díjrendeletnek hatása most hirtelenjében kiszámíthatatlan lévén, jelenleg feltétlenül azoknak van igazuk, akik a végső eredmény felé aggodalommal tekintenek. Nem akarjuk most az aggályokat részletezni, az idő rövidege miatt részletesebb statisztikai számításokat sem állott még módunkban eszközölni: következőként azonban abból a tényből, hogy a hagyatékok zöme éppen azon értékhatár, 1000—2000 pengő körül mozog, ahol végeredményében díjleszállítás történt s mert most már az átalányon felül úgyszólván minden más díj felszámításának (telekkönyvi szemle, osztálykivonat, leltározás, végrendelet-kihirdetési díjak, tárgyalási pótdíj stb.) lehetősége megszűnt, véleményem szerint a rendelet hatásának végső kialakulása felé a kar nemcsak, hogy nem örömmel, de indokolt nyugtalansággal tekinthet.“ (Aláírás.)

Az örökhagyónál korábban elhalt fiú ivadék özvegyének özvegyi (vulgo) haszonélvezeti joga. Öröklési jogszabályaink sok más országéhoz képest, kétségkívül sokkal kedvezőbb rendelkezést tartalmaznak az örökhagyó özvegyére nézve, amidőn az első házastárs javára az egész hagyatéokra kiterjedő özvegyi haszonélvezeti jogot rendelnek és ily módon reá nézve lehetővé teszik, hogy életét az addigi színvonalon folytathassa. Annál feltűnőbb és visszásabb mondott jogszabályainkban az a hézag, hogy hasonló rendelkezés nincs az örökhagyónál korábban elhalt fiának vagy unokájának özvegye javára, aki férjének rendszerint fiatalabb korban bekövetkezett halála folytán jut özvegyiségre, amely már a rendesnél korábbi bekövetkezés folytán is súlyos csapás. Ezen felül az ilyen özvegy helyzete még annál is súlyosabb, mert rendszerint kénytelen túrni örökhagyó házastársának, az ő anyósának, vagy nagyanyósának özvegyi haszonélvezeti jogát. Mihelyt azonban ez a haszonélvezeti jog megszűnt, avagy ennek fenn nem állása esetén a józan ítélet, az anyagi igazság és a méltányosság szerint nem foroghat fenn semmi akadály az ellen, hogy a várakozó özvegynek haszonélvezeti joga megkezdődjék a férje jogán és helyett gyermekeinek jutó vagyontárgyakra, mert végre is megengedhetetlen, hogy az özvegy férje halálának időpontja miatt teljesen el legyen ütve az özvegyi jogtól. Az igazság és méltányosságnak érzete és felismerése indított engem arra, hogy az özvegyi jogra nézve fennálló törvényes rendelkezés szellemében és annak kiterjesztett alkalmazásaképpen a hagyatéki ügyekben a jogszabály hasonló alkalmazásával az örökhagyó korábban elhalt fiának, vagy unokájának özvegye javára a férje jogán és helyett gyermekeinek

jutó vagyontárgyakra haszonélvezeti jogot biztosítottam, amit eddig a bíróság és a ceglédi és a pestmegyei és legutóbb a rákospalotai árvaszék is jóváhagyott. A ceglédi városi árvaszék azonban eddigi gyakorlatától eltérőleg nemrégiben megtagadta az ilyen özvegyi haszonélvezeti jognak jóváhagyását, azt mondván, hogy az nem illeti meg az özvegyet a gyermekei által férje halála után elhunyt nagyanyától örökölt vagyonra. Ez az eset arra indított engem, hogy jelentést tettem az igazságügyi miniszterium törvényelőkészítő osztályának felhíva a figyelmét a törvényes jogszabályok vázolt hézagára, amely a polgári törvénykönyvben megfelelően pótolható és másrészt kikértem nagybecsű véleményét. E jelentésem folytán a mondott osztály felhívott arra, hogy a szóban levő ügyben hozott birói és árvaszéki határozatok másolatát terjesszem fel, aminek folytán emlékezet szerint kikeresett négy rendbeli hagyatékatadó végzés és egy ítélet másolatait mult évi augusztus 7-én felterjesztettem, amelyekre várom a választ. Nagyon érdekelne, ha kartársaim a felvetett kérdésre akár közlönyünk hasábjain, akár hozzám intézett sorokban megfelelően nyilatkoznának. *Dr. Fésüs György, Cegléd.*

Kihirdetett törvények.

1934. évi XXIII. t. c. Az Országos Ügyvédi Gyám és Nyugdíjintézetéről.

1934. évi XXIV. t. c. A kivándorlásról szóló 1909. évi II. t. c.-kel létesített kivándorlási alap rendeltetésének módosítása tárgyában.

1934. XXV. t. c. Egyes külállamokkal való kereskedelmi és forgalmi viszonyaink rendezéséről.

1935. évi I. t. c. A trianoni békeszerződés XIII. része 321 cikkének módosításáról.

1935. évi II. t. c. A gazdasági cselédek szolgálati idejéről.

1935. évi III. t. c. Gyógyszerészi jóléti intézmény létesítéséről.

Rendeletek.

11150/1934. M. E. sz. A városi (községi) ingatlan vagyónátruházási illeték.

189000/1934. P. M. sz. A városi (községi) ingatlan vagyónátruházási illetékről szóló 1934. évi 11150/1934. M. E. számú rendelet végrehajtása.

190698/1934. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetéke, továbbá fényűzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámítása.

44400/1934. I. M. sz. A bírósági iratok postai kézbesítésére vonatkozó szabályok módosítása.

137647/1934. K. M. sz. Az ügyvédek és kir. közjegyzők címére feladott bírósági iratokat tartalmazó tértivevényes ajánlott levelek kézbesítése.

69000/1934. P. M. sz. A közadók kezeléséről szóló 1927. évi 600. P. M. számú hivatalos összeállítás kiegészítése és módosítása.

330/1935. M. E. sz. A részvénytársaságok és szövetkezetek mérlegének készítése és üzleteredményének felhasználása.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle (XVI. évf. 2. szám.) A szám élén közlik a kir. Kúria, a közigazgatási bíróság és a budapesti ítélőtábla elnökeinek évnyitó beszédeit. Ezt követően három külön cikket közölnek Fodor Ármin dr., Schuster Rudolf dr. és Schultkeisz Emil dr. tollából. A Szemle rovat közleményei után új jogtudományi művekről értékes bírálatok következnek, majd több jogi tárgy előadás ismertetése zárja be e szám tartalmát. A külön mellékletekként megjelent Magánjog, Polgári Törvénykezési Jog, Hiteljog és Büntetőjog Tára című füzetekben a legújabb joggyakorlat elvi jelentőségű eseteit javarészt szakszerű kommentárokkal kísértén hozzák.

Polgári Jog (XI. évf. 2. szám.) A telekkönyvi ranghelylyel való rendelkezés végrehajtás alá vonása újabban a gyakorlatban és az elméletben eléggé vitatott kérdéséről értekeznek Kohner Artur dr. budapesti ügyvéd, kimutatni óhajtván a bírói gyakorlat negatív döntésével szemben, hogy e jog lefoglalhatóságának a végrehajtató hitelező javára komoly jelentősége volna. Weiszberger Imre dr. és Nyulászi Imre dr. szerepelnek még külön cikkekkel e számban, amely a Jogalkotás, Joggyakorlat és Jogélet rovatokban a rövidebb értékes közleményeknek egész sorozatát hozza.

Jog. (II. évf. 1. szám.) A vidéki magyar jogászság ügyesen szerkesztett szaklapjának most megjelent száma közli mindenekelőtt Iványi Béla dr. szegedi egyetemi tanárnak a 350 éves Corpus Juris-ról a szegedi egyetem ünnepi közgyűlésén tartott emlék beszédét. Különböző polgári és büntetőjogi kérdésekről Tóth Lajos dr., Kiss Albert dr., Bozóky Géza dr., Reich Zoltán dr., Miskolczy Dezső dr. és Gaál István dr. irtak tartalmas és nívós cikkeket. A Szemle rovat közleményei után szakok szerint csoportosítva a vidéki bíróságok elvi jelentőségű határozataiból közöl e szám az előzőkhöz hasonlóan bőséges anyagot. Ez a bőséges joggyakorlati anyag-gyűjtemény a vidéki jogászság szempontjából kétségtelenül jelentősen emeli az elméleti cikkekben is gazdag szaklap értékét.

Notariatszeitung. (77. évf. 2. szám.) Ratzenhofer Gusztáv dr. az osztrák házassági jog fejlődéséről ír a szentszékkal kötött és legújában törvénybe iktatott konkordatummal kapcsolatosan. Cikkeket közöl még e szám különböző a közjegyzői gyakorlatot érintő kérdésekről Schludermann Hans, Tylügl Hermann, Bona Karl és mások tollából. Felsőbírói határozatok, személyi és egyesületi hírek, könyvszemle teszik ki a szám további tartalmát.

Az Ügyvéd. (VII. évf. 1. szám.) A magyar ügyvédség gazdasági és társadalmi érdekeinek ez a hathatós szószólója vezető helyen közli Lázár Andor dr. igazságügyminiszternek a budapesti ügyvédekből alakult u. n. Ribáry-csoport legutóbbi társas-vacsoráján tartott nagyhatású serlegbeszédjét, amelynek befejező részében a magyar ügyvédséget olyan súlyos értéknek minősítette, amely ha az igazságügyminiszter mellé áll, az nem a miniszternek, de a magyarságnak lesz diadala. Egyebekben a minden vonatkozású ügyvédi szakkérdésekre vonatkozó közlemények mellett a budapesti ügyvédi kamara közelgő közgyűlésével kapcsolatosan a választások személyi kérdéseivel foglalkozik e számban több cikk és közlemény.

Magyar Törvénykezés. (1935. év 3—4. szám.) Teljes szövegében közlik e számok az országos ügyvédi-, gyám- és nyudijintézettről szóló 1934. t.-c.

re vonatkozó 3500/1935 I. M., a részvénytársaságok és szövetkezetek mérlegének készítése tárgyában kibocsátott 330/1935. M. E., a különböző tárgyú 1100/1935 M. E., 3900/1935 és 4500/1935 I. M. számú rendeleteket, valamint a gazdasági cselédek szolgálati idejére vonatkozó 1935. II. törvénycikket, majd az 1935. évi adókvetés tárgyában kelt 22000/1935. P. M. rendelet ismertetését. A legújabb joggyakorlat praktikus formában bőséges ismertetést nyer e számokban is, amelyek még a Forum és A szerkesztő postája című állandó rovatokban nyújtanak sok érdekes olvasni valót.

Jogállam (XXXIV. évf. 1. A. füzet.) Ez a külön szám, amelyet nem sokára követni fog az összevont idejű 1 és 2 szám, csupán a kir. Kúria, a közigazgatási bíróság és a budapesti ítélőtábla elnökei évnyitó beszédeinek teljes szövegét hozza.

Notariatszeitung. (A csehszlovákiai német közjegyzők közlönye 15. évf. 2. szám.) A 251/1934 szám alatt kihirdetett törvényt ismerteti részletesen e szám megállapítván, hogy a bíróságok tehermentesítésével kapcsolatosan mi sem került közjegyzői hatáskörbe. Neydt dr. és Stuchel dr. irtak még e számba cikkeket. Az egyesületi közlemények rovatában Müller Róbert reichenbergi és Lauga Ferenc falkenauai közjegyzők 50 éves működési jubileumáról emlékeznek meg.

Joggyakorlat.

Magánjog.

23. Az a körülmény, hogy a házastársak a *tartás* kérdését magán egyességben rendezték, az előirt törvényes feltételek fennforgása esetén nem zárja ugyan ki a Pp. 413 §-ának alkalmazását, ha azonban megegyezésük a maga egészében teljesedésbe ment, a jövedelmi és vagyoni viszonyokban esetleg később beállott változás a már megszűnt igény szempontjából figyelembe nem jöhet s a feleség ez alapon volt férje ellen új jogot nem érvényesíthet. (K. P. III. 4868/1933.)

24. A Kúria gyakorlata szerint a házastársat a 218. számú elvi határozatban nem érintett, abban az esetben sem illeti *törvényes örökösödési jog*, ha az örökhagyó halála idejében a házasság felbontását kérhette, az iránt a keresetet megindította, vagy erre megbízást adott, vagy a kereset megindításában gátolva volt. Az elmebetegség kétségtelen megakadályozta abban örökhagyót, hogy a házasság felbontását kérje. Örökhagyó testvére, aki házastárs hiányában a szerzeményi vagyon tekintetében egyik törvényes örökösnek tekintendő, a házastárs érdemtelenységének vitatására jogosult. (K. P. I. 360/1934.)

25. Örökhagyónak a biztosító intézettel kötött életbiztosítási szerződése alapján az örökhagyó halálával az általa kijelölt kedvezményezett részére esedékessé vált *biztosítási összeg nem tárgya a hagyatéknak* s a maga egészében örökhagyótól eredő ingyenes juttatásnak sem tekinthető. A kedvezményezett részéről felvett biztosítási összegből azonban az, amit az örökhagyó a biztosító intézetnél biztosítási díj címén befizetett, a dolog lényege szerint örökhagyótól kapott ingyenes juttatás, amely minthogy tőkegyűjtés jellegével bír, és így nem esik a jövedelemből való ingyenes juttatás szempontja alá, köteles rész alapja lehet. (K. P. I. 814/1934.)

Szerkesztői üzenetek.

F. L. Ad 1. Annak, hogy szegénységi bizonyítvány alapján másolatok bélyegmentesen hitelesíthetők, törvényes alapja nincs. Az ezzel ellentétes, eléggé kiterjedt gyakorlatnak csupán méltányossági alapja van. Névalírás hitelesítése ügyvédi meghatalmazásokon bélyegmentesen akkor sem eszközölhető, ha a szegényjogot engedélyezték, annál kevésbé egyszerűen a szegénységi bizonyítvány alapján. A közigazgatási bíróság 1817. számú elvi jelentőségű határozata alapján maga a meghatalmazás is csak akkor bélyegmentes, ha a szegényjogot már engedélyezték, tehát szegénységi bizonyítvány alapján még a meghatalmazás is bélyegköteles. Ha a meghatalmazás azután kelt, amikor már a fél a szegényjog engedélyezéséért folyamodott, a most hivatkozott határozat szerint a bélyegmentesség a meghatalmazásra már kiterjed. — Ad. 2. Az 1925. évi XXVI. t. c. 50. § 7. bekezdése szerint a kir. közjegyzők az őrizetükben lévő választói névjegyzékről bárkinek kérésére kötelesek teljes, vagy részleges másolatokat kiszolgáltatni, avagy tanusítványt adni arról, hogy valakinek a neve a névjegyzékben előfordul-e, vagy sem. Mindezekért a kir. közjegyzők a szabályszerű díjakat felszámíthatják. Bár a törvény a névjegyzékből a fél részéről való jegyzetek készíthetőségére, illetve a névjegyzék betekintésére rendelkezéseket nem tartalmaz, az őrizetbevétel célja a könnyebb hozzáférhetőség és a nagyobb publicitás biztosítása lévén, kétségtelen, hogy a választói névjegyzékeket bárki betekinthesse s arról a közjegyzőnél jegyzeteket is készíthet. Ez a jog természetesen nem gyakorolható a közjegyzői irodák ügyforgalmát akadályozóan és a kötelező titoktartás veszélyeztetve, vagyis a közjegyző a *hosszabb ideig tartó feljegyzések készítését a fentirt okból megtagadhatja.* — Ad. 3. Sem az illetékdíjjegyzék 65. tétel e. pontját, sem pedig az 53137/1892. P. M. számú rendeletet jogszabály hatályon kívül nem helyezte s így a közjegyzői díjak megállapítása iránt a bírósághoz intézett beadványok, az e tárgyban készített jegyzőkönyv s a bíróság határozata bélyegmentes. Az utóbb hivatkozott rendelet szerint a végrehajtási kérés is bélyegmentes, ha a díj bírói megbizásból merült fel, a hagyatéki ügyek természetesen elsősorban is ide számítandók. A fentiekkel ellenkező határozatok nyilván jogszabálysértők.

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állásközvetítését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete látja el (Budapest, VI., Andrássy-ut 50. kir. közjegyzői iroda).

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését nem vállaljuk.